

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 30 października 2023 r.

Poz. 9430

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.539.2023.2

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 18 października 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

orzekam

nieważność § 2 w zakresie wyrazów "akcji ratowniczej lub ćwiczenia pożarniczego" uchwały nr LX/405/2023 Rady Miejskiej w Golinie z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika i kandydata na strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Golina uczestniczącego w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną, Gminę Golina lub inne uprawnione podmioty - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 14 września 2023 r. Rada Miejska w Golinie uchwałą nr LX/405/2023 ustaliła wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika i kandydata na strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Golina uczestniczącego w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną, Gminę Golina lub inne uprawnione podmioty.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), art. 15 ust. 1, 1a i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194 ze zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 22 września 2023 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z zasadą wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie zgodne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodne z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok WSA w Łodzi z 21 stycznia 2009 r., III SA/Łd 564/08; wyrok NSA oz. we Wrocławiu z 20 kwietnia 1999 r., II SA/Wr 364/98, CBOSA).

W myśl art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego wydają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Stosownie do przepisu art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

(Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) gminie przysługuje na podstawie upoważnień ustawowych prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Przepis ten upoważnia radę gminy do wydawania aktów prawa miejscowego, których zadaniem jest wykonanie upoważnienia zawartego w ustawie szczególnej, w granicach i zakresie przedmiotowym w nim określonym, z uwzględnieniem specyfiki i potrzeb danej gminy.

Stosownie do art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194 ze zm.) - zwanej dalej "u.o.s.p." - "Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny". Dodatkowo wolą ustawodawcy "Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7- stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych" (art. 15 ust. 1a u.o.s.p.). Podkreślić należy, że ekwiwalent pieniężny może otrzymać wyłącznie kandydat na strażaka ratownika OSP, którym jest "strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych" (art. 15 ust. 1a pkt 1 w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 1 u.o.s.p.).

Analiza powyższej regulacji prawnej wskazuje, że pojęcie "kandydata na strażaka ratownika OSP", o którym mowa w art. 15 ust. 1a pkt 1 u.o.s.p. jest węższe aniżeli pojęcie "kandydata na strażaka ratownika Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu Gminy Golina, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych", o jakim mowa w § 2 przedmiotowej uchwały. Organ nadzoru wskazuje, że rada winna zatem dookreślić, że chodzi o kandydata na strażaka ratownika, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 u.o.p.p.

Podnieść należy, iż zgodnie z art. 15 ust. 2 u.o.s.p. "Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy".

Przyjęcie przez Radę Miejską w Golinie w § 2 przedmiotowej uchwały, że kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 u.o.s.p., otrzymuje ekwiwalent również za wykonywanie innych działań niż uczestnictwo w szkoleniu, (tu: także za każdą rozpoczętą godzinę akcji ratowniczej lub ćwiczenia pożarniczego) w ocenie organu nadzoru, wykracza poza zakres upoważnienia ustawowego z art. 15 ust. 2 u.o.s.p. i tym samym narusza prawo w sposób istotny.

Podejmując akty prawa miejscowego na podstawie normy ustawowej, rada gminy musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Uchwała, w której organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wychodzi poza wytyczne zawarte w upoważnieniu, podjęta jest z przekroczeniem kompetencji, a więc z istotnym naruszeniem prawa, co w konsekwencji musi skutkować stwierdzeniem nieważności aktu (por. wyrok WSA w Poznaniu z 9 maja 2023 r., III SA/Po 81/23, CBOSA).

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Golinie

Burmistrz Golin